

Sygn. akt II Ka 687/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie Wydział II Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Marta Krajewska - Drozd

Sędziowie: SSO Mariusz Sztorc (spr.)

SSR del. Dariusz Zrębiec

Protokolant: protokolant Jagoda Stępień

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Rzeszowie - Renaty Stopińskiej-Witkowskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 13 marca 2014 r.

sprawy oskarżonego A. B. (1) o przestępstwo z art. 178a § 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łąncucie

z dnia 13 września 2013 r., sygnatura akt II K 289/12

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Łąncucie do ponownego rozpoznania

Sygn. akt II Ka 687/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Łąncucie wyrokiem z dnia 13 września 2013 r., sygn. akt II K 289/12 uznał oskarżonego **A. B. (1)** za winnego tego, że w dniu 4 stycznia 2012 r. w Ł., znajdując się w stanie nietrzeźwości (około 2,20 promila alkoholu we krwi) prowadził w ruchu lądowym samochód osobowy marki V. (...) o nr rej. (...) będąc uprzednio skazany za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości wyrokiem Sądu Rejonowego w Łąncucie z dnia 16.10.2009 r. sygn. akt II K 419/09, to jest popełnienia przestępstwa z art. 178a § 4 kk i za to na podstawie art. 178a § 4 kk, skazał go na karę 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności (punkt I).

Na podstawie art. 69 § 1 kk w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 kk warunkowo zawiesił wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego na okres próby wynoszący 3 (trzy) lata (punkt II).

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 (trzech) lat (punkt III).

Na podstawie art. 63 § 2 kk zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 4 stycznia 2012 r. do daty prawomocności niniejszego wyroku (punkt IV).

Na podstawie art. 49 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego A. B. (1) świadczenie pieniężne w kwocie 400,00 zł (czteryście złotych) płatne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej (punkt V).

Na podstawie art. 63 § 1 kk zaliczył oskarżonemu na poczet orzeczonej kary pozbawienia wolności okres jego zatrzymania w dniu 4 stycznia 2012 r. (punkt VI).

Na podstawie art. 627 kpk oraz art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1004,13 zł (tysiąc cztery złote trzysta groszy) tytułem zwrotu wydatków i zwolnił go w całości z obowiązku uiszczenia opłaty (punkt VII).

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego A. B., zaskarżając go w całości i zarzucając:

- błędne przyjęcie (ustalenie) iż oskarżony w chwili zdarzenia był w stanie nietrzeźwości a stężenie alkoholu w jego organizmie wynosiło ok. 2,2 promila – bowiem pomiar stężenia alkoholu w próbce krwi, ale pobranej po ok. 65 minutach od rzekomego zdarzenia (wyjazd ze stacji paliw ok. 15.35 – gdzie droga do domu to 1 minuta jazdy, zatrzymanie ok. 16.00, pobranie krwi 16.14) wynosił 2,22 promila, w związku z czym nie jest wiadome na jakiej podstawie Sąd określił takie stężenie alkoholu we krwi oskarżonego w chwili zdarzenia – co jest absolutnie nie do przyjęcia, a ma wpływ na wydany wyrok,

- obrazę przepisów postępowania, poprzez naruszenie zasady in dubio pro reo, wyrażonej w art. 5 § 2 kpk, poprzez nie powzięcie przez Sąd wątpliwości, mimo iż po dokonaniu oceny dowodów Sąd nie miał podstaw do odrzucenia wersji zdarzenia korzystniejszej dla oskarżonego, popartej również opinią kryminalistyczną z zakresu badań toksykologicznych, chemicznych oraz fizykochemicznych (biegły P. P. (1)) – od momentu opuszczenia przez oskarżonego terenu stacji paliw do jego zatrzymania przez policję na jego posesji, upłynęło co najmniej 25 minut, nic więc nie stoi na przeszkodzie, aby w tym czasie oskarżony wypił wskazaną przez niego ilość alkoholu, jednocześnie będąc w stanie trzeźwości w trakcie przebywania na stacji, tym bardziej iż biegły wskazuje iż wersja oskarżonego przy spożyciu alkoholu już w domu (po zakończonej jeździe) była możliwa i dawałaby wynik pomiaru oscylującego w granicach 2,2 promila ale w chwili badania nie w chwili jazdy samochodem, co miało wpływ na wydanie zaskarżonego wyroku,

- błędne przyjęcie pomiaru wynikającego z opinii Laboratorium Kryminalistycznego dotyczącego faktycznego stężenia alkoholu we krwi oskarżonego – ale stężenia w chwili pomiaru – a nie w trakcie kierowania pojazdem – gdzie nawet z ustaleń opinii biegłego P. P. nie wynika, aby w chwili rzekomego zdarzenia miało miejsce takie stężenie – co ewidentnie jest ustaleniem błędnym, przeciwnym do zgromadzonego materiału dowodowego,

- naruszenie art. 7 kpk poprzez nie danie wiary wyjaśnieniom oskarżonego oraz świadków: G. G. oraz W. B., mimo że są logiczne, spójne i jasne oraz tworzą razem spójną całość w połączeniu z pozostałym materiałem dowodowym, nie można wykluczyć iż oskarżony był trzeźwy w chwili prowadzenia pojazdu w rozumieniu ustawy kodeks karny – badanie na zawartość alkoholu we krwi nastąpiło po upływie określonego czasu od momentu wyjazdu oskarżonego z terenu stacji paliw,

- brak odniesienia się co do zapisu obrazu zarejestrowanego przez kamerę systemu monitoringu ze stacji paliw w zakresie potwierdzenia, iż oskarżony w żadnym razie nie znajdował się w stanie nietrzeźwości – jego zachowanie na nagraniach absolutnie nie potwierdza stanu jaki przypisuje mu akt oskarżenia, oskarżony zachowuje się jak osoba trzeźwa, co zresztą potwierdziła pracownica stacji paliw K. L., co również jest ujęte w protokole oględzin płyty CD z zapisem cyfrowym z dnia 19 stycznia 2012 r. – w rubryce: „oświadczenia, wnioski, żądania, zarzuty osób biorących udział w oględzinach – gdzie już sam tytuł płyty (pijany kierowca) budzi poważne zastrzeżenia w zakresie sugestii, co stanowi naruszenie – bowiem z tego materiału dowodowego Sąd Rejonowy nie poczynił żadnych ustaleń oprócz daty i godziny zdarzenia przeciwnie do art. 7 kpk, bowiem nie sposób uznać aby osoba w stanie nietrzeźwości 2,2 promila wykonywała poszczególne czynności (m.in. mycie samochodu, poruszanie się) w sposób tak precyzyjny i pewny jak oskarżony na tym nagraniu,

- błędne przyjęcie, iż brak uzyskania paragonów lub faktur potwierdzających zakup danego alkoholu w sklepie Centrum przesądza o braku jego zakupu, tym bardziej iż świadek L. D. nie była w stanie stwierdzić, aby nie został

sprzedany taki alkohol, a jedynie iż istnieje brak jego potwierdzenia w raporcie kasowym – tym bardziej, iż w/w świadek nie był w dniu zakupu alkoholem kasjerem, a jeżeli Sąd chciałby dociec stanu faktycznego przesłuchałby kasjerów sprzedających w tym dniu, czego nie uczynił w związku z czym nie może prowadzić ustaleń w zakresie braku zakupu alkoholu przez świadka, co uczynił przeciwnie do zasady art. 5 § 2 kpk, a wręcz na niekorzyść kiedy materiał dowodowy nawet na to nie wskazuje,

- zastosowanie przez Sąd rażąco niewspółmiernego środka karnego w stosunku do zarzucanych czynów w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 lat – co jest nieadekwatne do ustalonych przez Sąd okoliczności, jak również niewspółmiernie dolegliwe.

Mając powyższe na uwadze, autor apelacji wniósł o:

- 1) uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ewentualnie
- 2) zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje :

Apelacja jest zasadna, o ile wnosi o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Sąd Rejonowy dopuścił się uchybień, które miały wpływ na treść wyroku. Zebrany materiał dowodowy zawiera luki, a jego ocena dokonana przez Sąd Rejonowy nie jest kompleksowa.

Obowiązkiem Sądu I instancji wynikającym z zasady prawdy obiektywnej było dążenie do wyjaśnienia wszelkich istotnych okoliczności w sprawie, zwłaszcza zaś do wyjaśnienia sprzeczności i to przy uwzględnieniu całości zebranego materiału dowodowego, zgodnie z treścią art. 410 kpk, a czego Sąd Rejonowy nie dokonał.

W sprawie istotnymi dowodami są opinie z zakresu badań toksykologicznych i alkoholologii przeprowadzone na okoliczność ustalenia poziomu stężenia alkoholu we krwi oskarżonego w chwili kierowania przez niego pojazdem mechanicznym w ruchu lądowym. W tej kwestii wydane zostały dwie opinie. Pierwsza, stanowiąca podstawę aktu oskarżenia i odzwierciedlona w czynie zarzucanym, sporządzona została przez biegłą sądową w zakresie alkoholologii K. R., a druga przez biegłego specjalistę toksykologa P. P. (1). Biegła K. R. uznając zeznania dotyczące spożycia alkoholu po zdarzeniu stwierdziła, że oskarżony w chwili zdarzenia znajdował się w stanie nietrzeźwości, a poziom alkoholu wynosił 0,54 promila lub prowadził do stężenia 0,54 promila. Biegły P. P. (1) opracował opinię przedstawiając wariantowe możliwości występowania stężenia alkoholu we krwi oskarżonego i sformułował wniosek, że w zależności od sytuacji dotyczącej analizowanych wariantów, deklarowanego spożycia alkoholu w postaci piwa oraz wódki, oskarżony w chwili przebywania na stacji paliw znajdował się w stanie nietrzeźwości lub był wolny od alkoholu. W badaniach każda z opinii bazowała na niekwestionowanych w sprawie wynikach badań próbek krwi pobranych od oskarżonego, przeprowadzonych w Laboratorium Kryminalistycznym Policji w K.. Sąd I instancji odrzucił zasadniczo opinię biegłej K. R. i za podstawę czynu przypisanego oskarżonemu w wyroku przyjął ustalenia wynikające z opinii biegłego P. P. (1), stwierdzające, odmiennie niż w zarzucie aktu oskarżenia, że stan nietrzeźwości oskarżonego w chwili prowadzenia w ruchu lądowym samochodu osobowego wyrażał się wartością około 2,20 promila alkoholu we krwi. W ocenie Sadu Okręgowego ustalenie to jest przedwczesne, gdyż zakres przeprowadzonych dowodów nie dawał w chwili wyrokowania podstaw do tak kategorycznego określenia stopnia stanu nietrzeźwości oskarżonego.

Wskazać należy, że Sąd I instancji nie dostrzegł, iż każdy z opiniujących biegłych posługiwał się w swoim opiniowaniu metodami naukowymi, które doprowadziły każdego z biegłych do odmiennych wniosków. Niezależnie zatem od oceny materiału dowodowego w zakresie źródeł osobowych i odrzuceniu wersji obrony oskarżonego podawanej w wyjaśnieniach, a co za tym idzie opinii biegłej K. R., obowiązkiem Sądu Rejonowego było wyjaśnienie w formie uzupełniającego przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych różnic w wynikach opiniowania przedstawionych w każdej opinii. Podstawową różnicą między opiniami jest stopień ich konkretności, w którym biegła K. R. formułuje jeden

wniosek w zakresie stężenia alkoholu we krwi oskarżonego w chwili czynu, a biegły P. P. (1) przedstawia opinię wariantową. W takiej sytuacji należało dążyć do ustalenia charakteru różnic w opiniach biegłych, bądź też przy uwzględnieniu wariantów z opinii biegłego P. P. (1), dążyć do zbliżenia stanowisk biegłych. Tego jednak Sąd Rejonowy nie uczynił nie przesłuchując dodatkowo biegłych oraz rezygnując z konfrontacji pomiędzy nimi. Bez takich ustaleń dowodowych za nieuprawnione i jako przedwczesne, należało uznać stanowisko Sądu I instancji, że sformułowany w końcowej części opinii biegłej K. R. wniosek dotyczący stężenia alkoholu w organizmie oskarżonego w momencie kierowania przez niego samochodem nie może zyskać aprobaty.

Zbyt mało uwagi poświęcił Sąd Rejonowy dowodowi z odtworzenia płyty CD z zapisem monitoringu z przebywania oskarżonego na stacji paliw. Być może miały na to wpływ zeznania pracowników tej stacji, którym Sąd Rejonowy dał wiarę, mówiące o tym, że pracownicy wyczuwali od oskarżonego woń alkoholu oraz z jego zachowania wnosili, że jest nietrzeźwy. Zeznania te nie są jednak do końca jednolite, gdyż świadek K. L., pracująca na stacji paliw, odbierała od oskarżonego należność za paliwo i nic według niej w zachowaniu oskarżonego nie wzbudziło zastrzeżeń i podejrzeń, iż oskarżony może być pod wpływem alkoholu (k. 138). Nie jest zatem niewątpliwe, że już wówczas oskarżony znajdował się pod działaniem alkoholu, a tym bardziej, jeżeli przyjąć że pod takim działaniem był, nadal otwarte pozostaje zagadnienie dotyczące wysokości stężenia alkoholu w jego krwi. Dowód z odtworzenia zapisu monitoringu ma tutaj niewątpliwie znaczenie, ale dla jego efektywnego przeprowadzenia zasadne będzie odtworzenie tego nagrania w obecności biegłego lekarza, specjalisty w zakresie toksykologii lub alkoholologii, który powinien wypowiedzieć się, czy zarejestrowana motoryka oskarżonego odpowiada zachowaniu osoby nietrzeźwej, a także wskazać, o ile to możliwe, na tej podstawie wysokość stężenia alkoholu we krwi. Taki dowód należy następnie zestawić z opiniami biegłych i ich wypowiedziami po przesłuchaniu biegłych przez Sąd I instancji, mającymi dotyczyć retrospektywnego badania poziomu alkoholu we krwi na podstawie pobranych od oskarżonego próbek.

Powyższe uchybienia powodują, że zaskarżony wyrok jako przedwczesny należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

W ponownym postępowaniu zachodzi potrzeba przeprowadzenia dowodów w sposób usuwający dostrzeżone przez Sąd Okręgowy, a przedstawione wyżej, uchybienia oraz takiego przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych, który pozwoli na obiektywne ustalenie wysokości stanu nietrzeźwości oskarżonego w chwili popełnienia zarzucanego mu czynu lub w przypadku wystąpienia niedających się usunąć w tym zakresie wątpliwości, uwolni go od tego zarzutu. W zależności od wyników konfrontacji pomiędzy biegłymi zasadne może okazać się przeprowadzenie dowodów z opinii kolejnego biegłego lub instytucji specjalistycznej. Wszystkie dowody należy w sprawie oceniać we wzajemnym powiązaniu, tak aby wszystkie istotne okoliczności sprawy zostały w sposób niebudzący wątpliwości wyjaśnione. W zakresie dowodów, które nie miały wpływu na uchylenie wyroku, Sąd I instancji może skorzystać z dyspozycji art. 442 § 2 kpk.

Dopiero tak przeprowadzone postępowanie dowodowe może dać podstawę do prawidłowego wyrokowania w sprawie oraz do jego pełnej kontroli w ewentualnym postępowaniu odwoławczym.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku na podstawie art. 437 § 2 kpk, 444 kpk, 449 kpk, 456 kpk.